

In de gelukkige school voor morgen staat persoonlijke ontwikkeling centraal.

De Geluuskoffer

'Persoonlijke ontwikkeling als centraal uitgangspunt voor het onderwijs. Persoonlijke kwaliteiten zijn en worden steeds belangrijker, zowel privé als op het werk,' valt te lezen in het advies Platform Onderwijs 2032. Het Platform beschouwt de school van de toekomst – in het verlengde van wat kinderen en jongeren thuis en buiten school leren – als een oefenplaats om die kwaliteiten te ontwikkelen. De school helpt ze te ontdekken wie ze zijn, wat ze belangrijk vinden en hoe ze zich tot anderen verhouden. Leerlingen leren zelfstandig keuzes maken, waarbij ze rekening houden met anderen en hun omgeving. Ze worden weerbaar, krijgen zelfvertrouwen en leren dat het plezierig is om samen met anderen tot een mooi resultaat te komen.

Psychologe en bedrijfskundige Clara den Boer verbaasde zich erover, tijdens de leiderschapstrainingen in het bedrijfsleven die zij verzorgde, dat de managers het heel lastig vonden om een antwoord te formuleren op vragen over henzelf, zoals 'wie ben je?' en 'wat zijn je kwaliteiten?'. En over als ze vroeg wat hen gelukkig maakte, ze het altijd hadden over dingen die in de toekomst lagen en buiten zichzelf. 'Als ik mijn targets haal, dan ben ik gelukkig'. Of: 'Als ik promotie maak, ben ik gelukkig'. Daarom ging ze zich verdiepen in geluk en sprak met iedereen die ook maar iets met geluk te maken had. Zo werd steeds duidelijker dat je invloed kunt hebben op je gevoel van geluk. Je kunt je geluk trainen als een spier. Door je bewust te worden van alles wat al goed is in je leven, en daar dankbaar voor te zijn. Haar zoon zat op dat moment in groep 7 en door wat zij zag tijdens de trainingen begon zij zich af te vragen wat hij eigenlijk over dit soort dingen leerde op school. Ging het alleen maar over cijfers halen en de Cito-toets, of was er ook aandacht voor wie je bent, waar je goed in bent? Je bent zo veel meer dan een goed of slecht cijfer voor rekenen. Wat zou het mooi zijn als 'Geluk' gewoon een vak op school wordt.

Ze bedacht de Geluuskoffer en met steun van het Kinderpostzegelfonds hebben inmiddels 25.000 kinderen Geluksles gekregen. Naast Stichting Kinderpostzegels Nederland wordt Geluuskoffer dit moment ondersteund door VSBfonds, Rabobank Foundation en Stichting Talud. Er werken inmiddels meer dan 250 scholen met dit weten-

schappelijk onderbouwde programma dat kinderen stimuleert zichzelf en de ander te leren kennen en te vertrouwen: de basis voor een veilig schoolklimaat. Aan de hand van zeven thema's werken kinderen aan hun eigen Geluuskoffer. De thema's zijn: Wat is geluk?, Positief denken, Dankbaarheid, Talenten, Zelfvertrouwen, Toekomststromen en Geluk doorgeven. De doelstelling is kinderen op jonge leeftijd inzicht te geven in het praktisch herkennen en ontwikkelen van geluk waardoor zij een stevige basis meekrijgen voor de toekomst.

Eigenaarschap

Een investering in jong leiderschap en het welzijn van kinderen, zodat zij vanuit innerlijk vertrouwen verschil durven te maken in de wereld en hun eigen

koers durven te varen. Kinderen die in zichzelf geloven zijn in staat om niet alleen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen geluk, maar ook voor het geluk van de ander. Kinderen weten zelf heel goed wat ze nodig hebben om zich gelukkig te voelen in de klas. Eigenaarschap bij het kind geeft kinderen letterlijk vleugels.

Scholen en besturen willen, met het oog op de wet Veiligheid op school, een positief klasseklimaat bevorderen. Er komt steeds meer inzicht vanuit de school hoe belangrijk het is om preventief te investeren in het welzijn van de kinderen, wat uiteindelijk resulteert in een goede sfeer in de klas. Het is daarbij, volgens Clara den Boer, belangrijk om in de lessen uit te gaan van de groei van het individuele

kind, wat positieve effecten heeft op groepsniveau. Kinderen zijn pas in staat samen te werken, samen te leven en goed te zijn voor de ander en de wereld als het goed gaat met het kind zelf.

Iedere leerkracht in zijn kracht

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat 40% van ons geluk te beïnvloeden is door ons gedrag en onze manier van denken (Sonja Lyubomirsky, professor in de Psychologie). Leerkrachten krijgen tools van het programma om het gedrag en manier van denken over te brengen op kinderen. Maar niet alvorens zij zelf aan de slag zijn gegaan met de thema's van gelukskoffer: zo binnen zo buiten. De meest cruciale persoon voor het programma is de leerkracht. De leerkracht, die elke dag bezig is met het beïnvloeden van het gedrag van kinderen. En gelukkige leerkrachten hebben meer energie, staan meer open voor nieuwe ideeën en veranderingen, zijn creatiever en denken in kansen. Op deze manier zijn zij een bron van inspiratie voor kinderen. Dat gelukkige leerkrachten teamspirit bevorderen en

minder ziek zijn, is natuurlijk een interessante bijkomstigheid.

Geluk is de belangrijkste drijfveer voor volwassenen en kinderen. Juist in een tijd waar door de invoering van passend onderwijs veel gevraagd wordt van de leerkrachten en directies is het van belang te blijven investeren in de kracht en potentieel van het team en de kinderen. Wij zijn het dan ook volledig eens met de kinderen van De Tolter in Meppel die aangeven: "Eigenlijk vinden wij dat alle kinderen in Nederland lessen in geluk zouden moeten krijgen".

Als het gaat om de school van morgen dan moet je nadenken over wat jonge mensen nodig hebben om in het volwassen leven hun weg te vinden. Naast vanzelfsprekend het beheersen van cruciale vaardigheden, zullen kennis en kunde van mensen in dienst staan van de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing. Lessen in geluk zijn geen luxe, maar dragen bij aan het fundament van waaruit mensen het leven kunnen inrichten en vormgeven, samen met anderen.

COLOFON

Tafel van 10 | School voor morgen - Bouwen aan de toekomst is een uitgave van de Stichting Nationale OnderwijsWeek

Hoofdreductie:

Aat Sliedrecht

Eindreductie:

Anneke Sliedrecht

Opmaak:

FIZZ ondernemers in marketing en communicatie

Druk:

Ten Brink, Meppel